

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küresel ölçekte yaşanan iklim değişikliğinin yol açtığı su kıtlığı, Türkiye’de de giderek daha ciddi boyutlarda hissedilmektedir. Yağış rejimlerinin değişmesi, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının hoyratça kullanılması ve kirletilmesi neticesinde Türkiye, su stresini her geçen gün daha derinden yaşamaktadır. Türkiye’de kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı yıllar itibarıyla sürekli azalmaktadır. Kişi başına düşen su miktarı 2000 yılında 1.652 metreküp iken, son 25 yılda yaklaşık yüzde 21 oranında azalarak 1.300 metreküp seviyesine gerilemiştir. Mevcut eğilimlerin devam etmesi halinde, 2050 yılında kişi başına düşen su miktarının 1.240 metreküp seviyesine düşeceği hesaplanmaktadır. Negatif yöndeki projeksiyonların çoğu zaman öngörülen tarihlerden daha erken ve daha yıkıcı sonuçlarla gerçekleştiği dikkate alındığında, kişi başına düşen su miktarının 1.000 metreküp seviyesine gerilemesi durumunda Türkiye’nin “su fakiri” ülkeler arasında yer alması kaçınılmaz hale gelecektir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün 2025 Su Yılı Raporu’na göre, 1 Ekim 2024 – 30 Eylül 2025 tarihleri arasındaki dönemde ülke genelinde metrekareye düşen yağış miktarı 422,5 mm olarak gerçekleşmiş ve bu değer, son 52 yılın en düşük yağış miktarı olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde yağışlardaki en keskin düşüşler Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yüzde 53, İç Anadolu Bölgesi’nde yüzde 35 ve Marmara Bölgesi’nde yüzde 34 oranlarıyla dikkat çekmiştir.

Son dönemde, hanelere su verilememesinden; Ankara, İzmir, Bursa, Tekirdağ gibi şehirlerimizde belirli saatlerde planlı kesintilerin yapılması, tarımsal sulamada yaşanan sıkıntılara kadar pek çok mesele; yağış azlığı, barajların doluluk oranları ve siyasi sorumluluk alanları üzerinden tartışılmakta, su gibi insan ve doğa için hayati öneme sahip bir konu dar bir çerçevede ele alınarak gündelik siyasetin malzemesi haline getirilmektedir. Oysa su yeterliliği meselesinin bu dar çerçevenin dışına çıkarılması ve çözüm arayışlarının kapsamının genişletilmesi gerekmektedir.

Bu sebeple; küresel ölçekte derinleşen su krizinin Türkiye üzerindeki etkilerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, su kaynaklarının mevcut durumunun ortaya konulması, bölgesel risklerin tespit edilmesi, suyun kullanım ve dağılımına ilişkin mevcut politikaların etkinliğinin değerlendirilmesi, kurumsal yapı ve yasal düzenlemelerin incelenmesi, uluslararası iyi uygulama örneklerinin araştırılması, iklim değişikliğiyle uyumlu, sürdürülebilir, bilim temelli su politikalarının geliştirilmesine yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla; Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Selcan TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

Küresel ölçekte su kaynakları; iklim değişikliği, nüfus artışı ve doğal kaynaklar üzerindeki insan kaynaklı baskılar nedeniyle hızla azalmaktadır. Birleşmiş Milletler Su Ajansı verilerine göre, dünya genelinde yaklaşık 3,6 milyar insan yılın en az bir ayında suya yetersiz erişimle karşı karşıya kalmaktadır. Bu sayının 2050 yılına kadar 5 milyarı aşması beklenmektedir. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün 2025 yılı raporu ise kişi başına düşen yenilenebilir tatlı su miktarının küresel ölçekte sürekli azaldığını ve son on yılda yaklaşık yüzde 7 oranında gerilediğini ortaya koymaktadır. Bu veriler, su krizinin geçici bir sorun olmaktan çıkıp yapısal ve derinleşen bir küresel kriz haline geldiğini açıkça göstermektedir.

Türkiye, iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek bölgeler arasında gösterilen Akdeniz Havzası'nda yer almakta olup, su kaynakları açısından kırılgan bir ülke konumundadır. Uluslararası ölçütlere göre kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının 1.700 metreküpün altına inmesi "su stresi" olarak tanımlanmakta olup Türkiye bu eşik değerin uzun süredir altında bulunmaktadır. Resmi kurum verileri, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının 2000'li yılların başından itibaren düzenli biçimde azaldığını ve günümüzde yaklaşık 1.300 metreküp seviyesine gerilediğini ortaya koymaktadır.

Su tüketiminin sektörel dağılımına bakıldığında, kullanımın yüzde 77'sinin tarımsal sulamada yoğunlaştığı, içme ve kullanma suyunun yüzde 12, sanayi kullanımının ise yüzde 11 oranında olduğu görülmektedir. Son 60 yılda Türkiye'de bulunan 240 gölden 186'sının tamamen kuruması, 25 havzanın önemli bir bölümünde ciddi su azalması yaşanması ve Meriç-Ergene Havzası'nda Ergene kolu gibi bazı havza bölümlerinin ağır kirlilik nedeniyle adeta zehir akması, su krizinin yalnızca miktar değil, kalite ve yönetsel boyutla da derinleştiğini göstermektedir. Bu nedenle tüm havzaların ve göllerin korunması, suyun yenilenebilir ve temiz kullanımının sağlanması her geçen gün daha hayati hale gelmektedir.

Yağışlardan mümkün olan en yüksek faydanın sağlanması ve suyun tutulması kuşkusuz önemlidir. Ancak son yıllarda bölgesel yağışların belirgin biçimde azaldığı, uzun süreli kurak dönemlerin yaşandığı bir iklim rejimiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Bu çerçevede baraj yapımı ve yağmur suyu hasadı gibi uygulamalar önemini korumakla birlikte, esas olarak kıt bir kaynak haline gelen suyun etkin ve bilim temelli bir planlama anlayışıyla yönetilmesi büyük önem taşımaktadır.

Nitekim son yıllarda büyükşehirler başta olmak üzere birçok yerleşim yerinde içme ve kullanma suyuna erişimde yaşanan sorunlar, planlı su kesintileri ve tarımsal sulamaya getirilen kısıtlamalar, su krizinin artık günlük yaşamı doğrudan etkileyen bir aşamaya ulaştığını göstermektedir. Buna rağmen su meselesi çoğu zaman yalnızca kısa vadeli yağış durumu veya baraj doluluk oranları üzerinden ele alınmakta, uzun vadeli, bütüncül ve bilim temelli bir su politikası tartışması yeterince yürütülmemektedir.

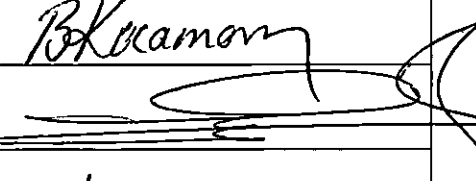
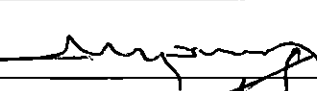
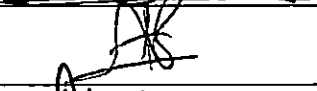
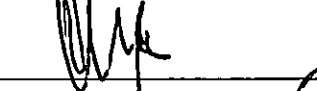
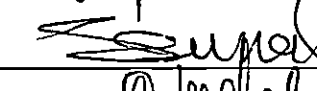
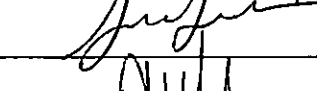
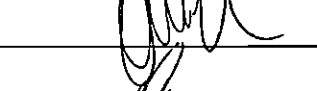

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

Bu nedenlerle; küresel ölçekte derinleşen su krizinin Türkiye üzerindeki etkilerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, su kaynaklarının mevcut durumunun ortaya konulması, bölgesel risklerin tespit edilmesi, suyun kullanım ve dağılımına ilişkin mevcut politikaların etkinliğinin değerlendirilmesi, kurumsal yapı ve yasal düzenlemelerin incelenmesi, uluslararası iyi uygulama örneklerinin araştırılması, iklim değişikliğiyle uyumlu, sürdürülebilir, bilim temelli su politikalarının geliştirilmesine yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Rehberettin Kocamaz	Mer sin	B. Kocamaz
Selçuk Tuncbağı	Bursa	
AYYİCE TÜRKER TAZ	Adana	A. Y. Taz
Ridvan 217	Osmanlı	R. 217
Höşmen Kırkınar	İzmir	
Yüksel Arslan	Ankara	
Mehmet Akalın	Eskişehir	M. Akalın
Metin Ergün	Muş	M. Ergün
Yavuz AYDIN	Proje	
Ersin Beyaz	İstanbul	
Turan Yıldır	Alanya	
Deniz Sunat	Manisa	
Ömer Karakas	Aydın	
A. Setik Aikın	Hatay	
Hakan Serel Akin	Afyonkarahisar	
M. Mustafa Çarhan	Çarhan	
Enhan USTA	Samsun	
Hakan Toktaş	Bursa	
Burak Akburak	İstanbul	B. Akburak
Ahmet Errol Fakıbaba	Ankara	A. Errol Fakıbaba